

ΔΙΑΓΕΝΕΑΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ & ΑΣΚΗΣΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Η δημογραφική γήρανση της Ευρώπης αποτελεί μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις του 21ου αιώνα. Με τον αυξανόμενο αριθμό των ηλικιωμένων πολιτών, γίνεται επιτακτική η ανάγκη για προώθηση και άσκηση των δικαιωμάτων τους.

Οι διαγενεακές προσεγγίσεις μπορούν να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο σε αυτή την προσπάθεια, ενισχύοντας την αλληλεγγύη μεταξύ των γενεών και δημιουργώντας μια κοινωνία πιο συμπεριληπτική και δίκαιη (AGE Platform).

Τα ευρωπαϊκά δικαιώματα της τρίτης ηλικίας καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων, από την υγειονομική περίθαλψη και την κοινωνική ασφάλιση, μέχρι την προστασία από διακρίσεις και την πρόσβαση σε πολιτιστικές και εκπαιδευτικές ευκαιρίες.

Η διαγενεακή προσέγγιση ενισχύει καθοριστικά την προώθηση αυτών των δικαιωμάτων.

Οι διαγενεακές προσεγγίσεις αναφέρονται σε δράσεις και πρωτοβουλίες που φέρνουν σε επαφή διαφορετικές γενιές με στόχο την ανταλλαγή γνώσεων, εμπειριών και την αμοιβαία υποστήριξη. Αυτές οι προσεγγίσεις συμβάλλουν στην κατανόηση και τον σεβασμό μεταξύ των γενεών, μειώνοντας τα στερεότυπα και τις προκαταλήψεις που συχνά συνοδεύουν την τρίτη ηλικία (Newman, 2014).

Με τη συγχρηματοδότηση:

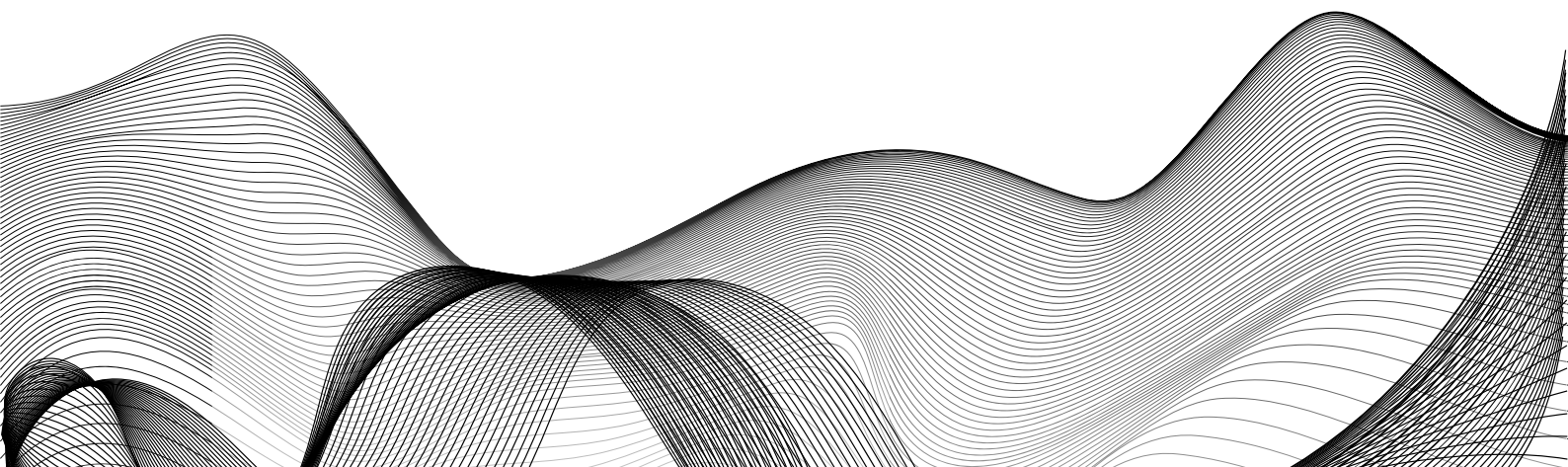
Μερικές δράσεις που μπορούν να αναπτυχθούν στο πλαίσιο που περιγράφηκε παραπάνω είναι οι ακόλουθες:

→ **Εκπαιδευτικά Προγράμματα και Σεμινάρια:** Η δημιουργία προγραμμάτων που αφορούν τόσο τους νέους όσο και τους ηλικιωμένους, προωθούν την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών. Για παράδειγμα, οι νέοι μπορούν να βοηθήσουν τους ηλικιωμένους με τη χρήση της τεχνολογίας, ενώ οι ηλικιωμένοι μπορούν να μεταδώσουν παραδοσιακές γνώσεις και δεξιότητες.

→ **Κοινωνική Ενσωμάτωση και Συμμετοχή:** Η διοργάνωση κοινών δραστηριοτήτων που ενισχύουν την κοινωνική ενσωμάτωση και συμμετοχή των ηλικιωμένων, όπως πολιτιστικά φεστιβάλ, αθλητικές εκδηλώσεις και εθελοντικές δράσεις, βελτιώνει την ποιότητα ζωής των ηλικιωμένων και προωθεί την ενεργό γήρανση.

→ **Διαβούλευση και Συμμετοχή στη Λήψη Αποφάσεων:** Η ενίσχυση της συμμετοχής των ηλικιωμένων στη λήψη αποφάσεων που τους αφορούν, μέσω διαβουλεύσεων και συνεργασιών με τοπικές αρχές και οργανισμούς, συμβάλλει στην καλύτερη κατανόηση των αναγκών τους και στη διαμόρφωση πολιτικών που προάγουν τα δικαιώματά τους.

→ **Προγράμματα Υποστήριξης και Καθοδήγησης:** Η ανάπτυξη προγραμμάτων καθοδήγησης όπου οι ηλικιωμένοι θα λειτουργούν ως μέντορες για τους νέους, προσφέροντας τους καθοδήγηση και υποστήριξη, προσφέρει ψυχολογική και συναισθηματική υποστήριξη στους ηλικιωμένους, ενισχύοντας την αίσθηση του ανήκειν και της αποδοχής (Faber, 2015).

Πιο συγκεκριμένα, η προώθηση και άσκηση των ευρωπαϊκών δικαιωμάτων της τρίτης ηλικίας, ειδικά στον τομέα της υγείας, απαιτεί μια διαγενεακή προσέγγιση που αναγνωρίζει και ενσωματώνει τις ανάγκες, τις δυνατότητες και τις προοπτικές όλων των ηλικιακών ομάδων. Παρακάτω, αναπτύσσονται μερικές στρατηγικές που θα ωφελήσουν προς αυτή την κατεύθυνση:

1. Συμμετοχή της Κοινότητας

·**Εθελοντισμός:** Η ενίσχυση της συμμετοχής των νέων σε προγράμματα εθελοντισμού που αφορούν τη φροντίδα των ηλικιωμένων, θα τους τροφοδοτήσει με βασικές γνώσεις αναφορικά με τα δικαιώματα των ατόμων τρίτης ηλικίας στο χώρο της υγείας.

·**Διαγενεακά Προγράμματα Υγείας:** Η ανάπτυξη προγραμμάτων που συνδυάζουν νέους και ηλικιωμένους σε δραστηριότητες όπως άσκηση, διατροφή και ψυχαγωγία, αποτελεί διαδικασία που έχει σημαντική επίπτωση τόσο στην σωματική όσο και στην ψυχική υγεία των ατόμων τρίτης ηλικίας.

2. Υποστήριξη και Συμβουλευτική

·**Συμβουλευτικές Υπηρεσίες:** Η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για ηλικιωμένους και τις οικογένειές τους σχετικά με τα δικαιώματά τους και τις διαθέσιμες υπηρεσίες υγείας, είναι μια σημαντική παράμετρος στην προσπάθεια κατοχύρωσης των δικαιωμάτων των ατόμων τρίτης ηλικίας.

·**Υποστήριξη νέων Φροντιστών:** Η ενίσχυση της υποστήριξης προς τους νέους φροντιστές ηλικιωμένων μέσω προγραμμάτων εκπαίδευσης και ψυχολογικής υποστήριξης, θα βοηθήσει στην ουσιαστική και επιτυχή διεκπεραίωση των αρμοδιοτήτων τους.

3. Τεχνολογία και Καινοτομία

·**Εκπαίδευση σε Τεχνολογίες:** Η Εκπαίδευση των ηλικιωμένων στη χρήση νέων τεχνολογιών που μπορούν να βελτιώσουν την ποιότητα ζωής και την υγεία τους από την νέα γενιά, έχει διπλό αντίκτυπο τόσο στην κατοχύρωση των δικαιωμάτων των ατόμων τρίτης ηλικίας όσο και στην περαιτέρω ανάπτυξη των σχέσεων τους με την νέα γενιά (Krzczkowska, 2021).

Η Προώθηση και Άσκηση των Ευρωπαϊκών Δικαιωμάτων της Τρίτης Ηλικίας Απαιτεί Συλλογική Προσπάθεια και Συνεργασία Όλων των Γενεών

Η προώθηση και άσκηση των ευρωπαϊκών δικαιωμάτων της τρίτης ηλικίας απαιτεί συλλογική προσπάθεια και συνεργασία όλων των γενεών. Οι διαγενεακές προσεγγίσεις συμβάλλουν καθοριστικά σε αυτή την κατεύθυνση, ενισχύοντας την κοινωνική συνοχή και δημιουργώντας μια κοινωνία όπου οι ηλικιωμένοι θα απολαμβάνουν τα δικαιώματά τους με αξιοπρέπεια και σεβασμό. Η ενεργός συμμετοχή όλων των πολιτών, ανεξαρτήτως ηλικίας, είναι απαραίτητη για την επίτευξη αυτών των στόχων και για τη διαμόρφωση ενός καλύτερου μέλλοντος για όλους.

Σε διάφορες χώρες της Ευρώπης έχουν αναπτυχθεί αξιολογικά προγράμματα που βοηθούν στην επίτευξη του στόχου της διαγενεακής προσέγγισης.

Πιο συγκεκριμένα, ενθαρρύνεται η ανάπτυξη διαγενεακών έργων από δημόσιους, ιδιωτικούς, εθελοντικούς και κοινοτικούς οργανισμούς, καθώς και από οργανισμούς νεότερων και μεγαλύτερων ατόμων. Οργανισμοί όπως τα NHS Boards, η αστυνομία, η πυροσβεστική και οι τοπικές αρχές δημιουργούν ευκαιρίες για θετική αλληλεπίδραση μεταξύ νεότερων και μεγαλύτερων ατόμων σε διάφορους τομείς, όπως τα σχολεία, οι υπηρεσίες πρόνοιας για μεγαλύτερους ανθρώπους, και ο αθλητισμός. Παράλληλα, εθελοντικές οργανώσεις στην Σκωτία αναπτύσσουν περαιτέρω ευκαιρίες για συνεργασία μεταξύ νεότερων και μεγαλύτερων ανθρώπων, με σκοπό την ανταλλαγή εμπειριών.

Αυτές οι πρωτοβουλίες υπογραμμίζουν τη σημασία της διαγενεακής συνεργασίας στη δημιουργία μιας κοινωνίας όπου οι διαφορετικές γενιές συνεργάζονται και υποστηρίζουν η μία την άλλη για τη βελτίωση της συνολικής ευημερίας (Clyde, 2014).

Ένα ακόμη καινοτόμο παράδειγμα λαμβάνει και πάλι χώρα στο Ηνωμένο Βασίλειο. Πρόκειται για ένα καινοτόμο κέντρο φροντίδας ηλικιωμένων στο νότιο Λονδίνο, το Nightingale House, που συνδυάζει την φροντίδα ηλικιωμένων με τη φροντίδα παιδιών. Στο κέντρο αυτό, οι ηλικιωμένοι και τα παιδιά συμμετέχουν από κοινού σε δραστηριότητες, όπως τραγούδια και ασκήσεις.

Οι ηλικιωμένοι εκφράζουν την χαρά τους για την αλληλεπίδραση με τα παιδιά, που τους αναζωογονεί και τους προσφέρει συντροφιά. Το κέντρο περιλαμβάνει ένα νηπιαγωγείο, το Apples and Honey, που είναι ανοιχτό σε παιδιά όλων των θρησκειών και πολιτισμών, καθώς έρευνες δείχνουν ότι αυτή η διαγενεακή αλληλεπίδραση έχει θετικές επιπτώσεις στην ψυχική και σωματική υγεία των ηλικιωμένων (Bulman και Hoddinott, 2018).

**Οι διαγενεακές πρωτοβουλίες
μπορούν να αντιμετωπίσουν
ταυτόχρονα σημαντικά κοινωνικά
προβλήματα, όπως η μοναξιά και η
απομόνωση των ηλικιωμένων**

Τέλος, ένα καινοτόμο πρόγραμμα που εφαρμόστηκε στην Πορτογαλία πριν από αρκετά χρόνια έφερε κοντά τους ηλικιωμένους με τους φοιτητές, απατώντας ταυτόχρονα στα προβλήματα των δύο διαφορετικών γενεών. Το πρόγραμμα Aconhego εφαρμόστηκε στο Πόρτο, μια μικρή πόλη στον Βορρά της Πορτογαλίας, το 2004, με στόχο την κατ'απολέμηση της μοναξιάς και της απομόνωσης των ηλικιωμένων, παρέχοντας παράλληλα στέγαση σε φοιτητές.

Το πρόγραμμα απαντά σε δύο προκλήσεις: την ανάγκη για προσωρινή στέγαση περίπου 70.000 φοιτητών που προσελκύονται κάθε χρόνο από τα πανεπιστήμια και ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης του Πόρτο, και την υψηλή αναλογία ηλικιωμένων κατοίκων στην πόλη, πολλοί από τους οποίους υποφέρουν από μοναξιά και απομόνωση, ιδιαίτερα στο κέντρο της πόλης.

Οι μεν προσφέρουν στέγη στους φοιτητές, οι οποίοι με την σειρά τους κρατούν συντροφιά στα άτομα τρίτης ηλικίας πετυχαίνοντας έτσι το κράτος την ταυτόχρονη αντιμετώπιση δύο σημαντικών κοινωνικών προκλήσεων. Το πρόγραμμα μετά την επιτυχία που είχε στην Πορτογαλία, εφαρμόστηκε και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες όπως η Γαλλία και το Βέλγιο (AGE Platform).

Τα παραπάνω παραδείγματα δείχνουν πώς οι διαγενεακές πρωτοβουλίες μπορούν να αντιμετωπίσουν ταυτόχρονα σημαντικά κοινωνικά προβλήματα, όπως η μοναξιά και η απομόνωση των ηλικιωμένων, ενώ ταυτόχρονα προσφέρουν οφέλη σε άλλες ομάδες της κοινωνίας, όπως οι φοιτητές και γενικά την νέα γενιά.

REFERENCE

AGE Platform Europe, <https://www.age-platform.eu/>

Bulman, M. και Hoddinott, H. (2018). 'It's a lovely awakening': Elderly people and children sing and dance together in UK's first intergenerational care home. *Independent*

Clyde, A. (2014). *Intergenerational approaches to improving health and wellbeing*. NHS Health Scotland

Faber, P. (2015). *Active ageing: A policy framework in response to the longevity revolution*. Rio de Janeiro: International Longevity Centre.

Krzeczkowska, A., Spalding, D. M., McGeown, W. J., Gow, A. J., Carlson, M. C., & Nicholls, L. A. B. (2021). A systematic review of the impacts of intergenerational engagement on older adults' cognitive, social, and health outcomes. *Ageing Research Reviews*, 71, 101400.

Newman, S. (2014). *Intergenerational programs: Past, present and future*. Taylor & Francis.

ΓΝΩΣΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Ενημερωθείτε και εσείς για το έργο «ΕΕ-Υγεία» εδώ: <https://eeke.gr/publication/11889/>

Το έργο «ΕΕ-Υγεία» υλοποιείται στο πλαίσιο του προγράμματος BUILD, με φορέα υλοποίησης την Ένωση Εργαζομένων Καταναλωτών Ελλάδας και εταίρο το Ινστιτούτο Μελετών Καινοτομίας και Ανάπτυξης.

Το πρόγραμμα «Building a robust and democratic civic space» (BUILD) έχει ως στόχο την προστασία, την προώθηση και την ευρεία αναγνώριση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και αξιών της ΕΕ, μέσω της στήριξης οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών (ΟΚοιΠ) στην Ελλάδα και την Κύπρο και της ενίσχυσης των ικανοτήτων και της βιωσιμότητάς τους. Το BUILD συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, μέσω του προγράμματος Citizens, Equality, Rights and Values (CERV), το Ίδρυμα Μποδοσάκη και το Κέντρο Στήριξης ΜΚΟ Κύπρου με συνολικό ποσό επιχορήγησης €2,9 εκ. Συντονιστής του BUILD είναι το Ίδρυμα Μποδοσάκη (Ελλάδα) σε σύμπραξη με το Κέντρο Στήριξης ΜΚΟ (Κύπρος).

«Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (ΕΑΕΑ) ή του Ιδρύματος Μποδοσάκη. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, ο ΕΑΕΑ και το Ίδρυμα Μποδοσάκη δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις»

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΕΕΚΕ

2108817730

info@eeke.gr

www.eeke.gr

ΙΜΚΚΑ

2108047551

info@imkka.org

www.imkka.org

Με τη συγχρηματοδότηση: